

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 4/10

Luxemburg, 19 januari 2010

Arrest in zaak C-555/07

Seda Küçükdeveci / Swedex GmbH & Co. KG

HERBEVESTIGING DOOR HET HOF VAN JUSTITIE VAN HET BESTAAN VAN HET BEGINSEL VAN NON-DISCRIMINATIE OP GROND VAN LEEFTIJD EN DE ROL VAN DE NATIONALE RECHTER BIJ DE TOEPASSING ERVAN

De Duitse regeling die bepaalt dat de tijdvakken van arbeid die de werknemer vóór het bereiken van de leeftijd van 25 jaar heeft vervuld niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de opzegtermijn is in strijd met het beginsel van non-discriminatie op grond van leeftijd, zoals geconcretiseerd door richtlijn 2000/78, en moet indien nodig door de nationale rechter buiten beschouwing worden gelaten, zelfs in een geschil tussen particulieren

In het arrest Mangold van 2005¹ heeft het Hof van Justitie het bestaan erkend van een beginsel van non-discriminatie op grond van leeftijd dat moet worden beschouwd als een algemeen beginsel van gemeenschapsrecht. Richtlijn 2000/78 inzake de gelijke behandeling in arbeid en beroep² concretiseert dit beginsel. Deze richtlijn verbiedt discriminatie op grond van leeftijd, maar biedt de nationale wetgever de mogelijkheid om te bepalen dat een verschil in behandeling op grond van leeftijd in bepaalde gevallen geen discriminatie uitmaakt en dus toegestaan is. Zo is met name een verschil in behandeling op grond van leeftijd toegelaten wanneer het wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel van het beleid op het terrein van de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt en de beroepsopleiding en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn. Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dat sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon dezelfde juridische waarde als de verdragen heeft, verbiedt eveneens elke discriminatie op grond van leeftijd³.

Volgens het Duitse arbeidsrecht nemen de door de werkgever in acht te nemen opzegtermijnen trapsgewijs toe naar gelang van de duur van de arbeidsverhouding. De tijdvakken van arbeid die een werknemer vóór het bereiken van de leeftijd van 25 jaar heeft vervuld, worden echter niet in aanmerking genomen bij de berekening van de opzegtermijn.

Mevrouw Küçükdeveci was vanaf de leeftijd van 18 jaar werkzaam bij de firma Swedex. Op achtentwintigjarige leeftijd werd zij door die firma ontslagen met een opzegtermijn van één maand. De werkgever berekende de opzegtermijn alsof de werknemster 3 jaar anciënniteit had, terwijl zij al tien jaar voor de onderneming had gewerkt. Hij hield namelijk overeenkomstig de Duitse wettelijke regeling geen rekening met de vervulde tijdvakken van arbeid voordat mevrouw Küçükdeveci 25 jaar oud werd. Laatstgenoemde is tegen haar ontslag opgekomen en beriep zich daarbij erop dat die wettelijke regeling een op grond van het recht van de Unie verboden discriminatie op grond van leeftijd uitmaakt. Zij stelt dat de opzegtermijn vier maanden had moeten bedragen, wat overeenstemt met een anciënniteit van tien jaar.

Het Landesarbeitsgericht te Düsseldorf heeft in hoger beroep het Hof van Justitie een vraag gesteld over de verenigbaarheid van een dergelijke ontslagregeling met het recht van de Unie, alsook naar de gevolgen van een eventuele onverenigbaarheid.

¹ Arrest van 22 november 2005, Mangold, C-144/04.

² Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303, blz. 6).

³ Artikel 21, lid 1, van het Handvest.

Het Hof onderzoekt deze vragen op basis van het algemene beginsel van recht van de Unie dat elke discriminatie op grond van leeftijd verbiedt, zoals geconcretiseerd door richtlijn 2000/78. Mevrouw Küçükdeveci werd namelijk ontslagen na het verstrijken van de termijn voor de omzetting door Duitsland van de richtlijn in intern recht, met als gevolg dat de Duitse ontslagregeling binnen de werkingssfeer van het recht van de Unie kwam te vallen.

Het Hof stelt vast dat die ontslagregeling een verschil in behandeling op grond van het criterium leeftijd bevat. Op grond van die regeling worden werknemers die vóór zij 25 jaar oud werden in dienst traden van de onderneming minder gunstig behandeld dan werknemers die bij de indiensttreding ouder dan 25 jaar waren. De regeling levert dus een verschil in behandeling op tussen personen met dezelfde anciënniteit naar gelang van de leeftijd van de indiensttreding bij de onderneming.

Hoewel de doelstellingen van die ontslagregeling lijken te vallen onder een beleid op het terrein van werkgelegenheid en arbeidsmarkt, en bijgevolg legitieme doelstellingen zijn, is die regeling niet passend of noodzakelijk voor het bereiken van die doelstellingen.

Aangaande met name het door de nationale rechter aangevoerde doel de werkgever bij het personeelsbeheer meer flexibiliteit te geven door de lasten van die werkgever te verlagen bij ontslag van jonge werknemers, waarvan redelijkerwijs een grotere persoonlijke en professionele mobiliteit mag worden verwacht, verklaart het Hof dat de betrokken regeling niet passend is ter verwezenlijking van die doelstelling aangezien zij geldt voor alle werknemers die voor het bereiken van de leeftijd van 25 in dienst traden van de onderneming, ongeacht hun leeftijd op het tijdstip van ontslag.

Het Hof kwam derhalve tot de conclusie dat het recht van de Unie, en in het bijzonder het beginsel van non-discriminatie op grond van leeftijd, zoals geconcretiseerd door richtlijn 2000/78, zich verzet tegen een nationale regeling als in Duitsland die bepaalt dat tijdvakken van arbeid die een werknemer vóór het bereiken van de leeftijd van 25 jaar heeft vervuld, niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de opzegtermijn.

Vervolgens herinnert het Hof eraan dat een richtlijn uit zichzelf aan particulieren geen verplichtingen kan opleggen en als zodanig niet tegenover een particulier kan worden ingeroepen. Richtlijn 2000/78 concretiseert echter slechts het beginsel van gelijke behandeling in arbeid en beroep. Bovendien is het beginsel van non-discriminatie op grond van leeftijd een algemeen beginsel van recht van de Unie. De nationale rechter aan wie een geschil is voorgelegd waarbij het beginsel van non-discriminatie op grond van leeftijd, zoals geconcretiseerd in richtlijn 2000/78, aan de orde is, moet dus in het kader van zijn bevoegdheden de voor de justitiabelen uit het recht van de Unie voortvloeiende rechtsbescherming verzekeren en de volle werking daarvan waarborgen, waarbij hij indien nodig elke met dit beginsel strijdige nationale regeling buiten beschouwing moet laten.

Na eraan te hebben herinnerd dat de nationale rechter de mogelijkheid heeft het Hof om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van het recht van de Unie te verzoeken, verklaart het Hof dat de nationale rechter aan wie een geschil tussen particulieren werd voorgelegd moet verzekeren dat het beginsel van non-discriminatie op grond van leeftijd, zoals geconcretiseerd in richtlijn 2000/78, wordt nageleefd, waarbij hij indien nodig elke strijdige bepaling van de nationale regeling buiten beschouwing moet laten, ongeacht de mogelijkheid waarover hij beschikt om in de in artikel 267, tweede alinea, VWEU bedoelde gevallen het Hof om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van dit beginsel te verzoeken.

NOTA BENE: Met prejudiciële verwijzing kunnen de rechterlijke instanties van de lidsaten in het kader van een bij hen aanhangig gemaakt geding het Hof een vraag stellen inzake de uitlegging van het recht van de Unie of de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht niet het nationale geschil. De nationale rechter moet de zaak beslechten in overeenstemming met de beslissing van het Hof. De andere nationale rechterlijke instanties bij wie een gelijkaardig probleem wordt aanhangig gemaakt zijn op dezelfde wijze door die beslissing gebonden.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" (+32) 2 2964106